

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 75/20
Luksemburgā, 2020. gada 25. jūnijā

Spriedums lietā C-36/20 PPU
Ministerio Fiscal

Tiesu iestādes, kurām jālemj par trešās valsts valstspiederīgā, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi, aizturēšanu, var pieņemt starptautiskās aizsardzības pieteikumu, un tām ir attiecīgā persona jāinformē par konkrētu šāda pieteikuma iesniegšanas kārtību

Personu, kura iestādēm, kas ir kompetentas pieņemt starptautiskās aizsardzības pieteikumu, ir paudusi savu vēlmi pieteikties starptautiskajai aizsardzībai, nevar aizturēt ar pamatojumu, ka humānās uzņemšanas centrā nav pieejams pietiekams vietu skaits

2020. gada 25. jūnijā steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā (PPU) pasludinātajā spriedumā *Ministerio Fiscal* (iestāde, kas var pieņemt starptautiskās aizsardzības pieteikumus) (C-36/20 PPU) Tiesa nosprieda, ka izmeklēšanas tiesa, kurai jālemj par trešās valsts valstspiederīgā, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi, aizturēšanu, ietilpst to “citu iestāžu” jēdzienā Direktīvas 2013/32¹ (turpmāk tekstā – “Procedūru direktīva”) 6. panta 1. punkta otrās daļas nozīmē, kuras var pieņemt starptautiskās aizsardzības pieteikumus, lai arī saskaņā ar valsts tiesību aktiem nav kompetentas tos reģistrēt. Šajā statusā izmeklēšanas tiesai ir pienākums informēt pieteikuma iesniedzēju par konkrētu šāda pieteikuma iesniegšanas kārtību. Tiesa arī nosprieda, ka neiespējamība izmitināt personu humānās uzņemšanas centrā neattaisno starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja aizturēšanu.

2019. gada 12. decembrī Spānijas jūras glābšanas dienests pie Grankanārijas (Spānija) krastiem pārtvēra laivu, kura transportēja 45 trešo valstu valstspiederīgos, tostarp VL, kas ir Mali pilsonis, un viņus aizveda uz Grankanāriju. Nākamajā dienā administratīvā iestāde izdeva rīkojumu par šo trešo valstu valstspiederīgo izraidīšanu un *Juzgado de Instrucción de San Bartolomé de Tirajana n° 3* (Sanbartolomes de Tirahanas izmeklēšanas tiesa Nr. 3, Spānija) iesniedza pieprasījumu par viņu izvietošanu aizturēšanas centrā. Pēc tam, kad šī tiesa VL informēja par viņa tiesībām, viņš tai puda savu nodomu pieteikties starptautiskajai aizsardzībai. Tā kā humānās uzņemšanas centrā trūka vietu, šī pati tiesa izdeva rīkojumu VL ievietot ārvalstnieku aizturēšanas centrā, kurā bija jāizskata viņa starptautiskās aizsardzības pieteikums. VL tad šajā tiesā cēla prasību, apstrīdot lēmumu viņu aizturēt, ar pamatojumu, ka tas nav saderīgs ar Procedūru direktīvu, kā arī ar Direktīvu 2013/33² (turpmāk tekstā – “Uzņemšanas direktīva”). Šīs prasības ietvaros šī tiesa vērsās Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, vēloties it īpaši noskaidrot, vai tā ietilpst “citu iestāžu” jēdzienā Procedūru direktīvas 6. panta 1. punkta otrās daļas nozīmē un vai tādējādi tā var pieņemt starptautiskās aizsardzības pieteikumus. Tā Tiesai uzdeva jautājumu arī par VL aizturēšanas likumību.

Pirmām kārtām Tiesa precizēja, ka jēdziena “citas iestādes, kas var pieņemt [starptautiskās aizsardzības pieteikumus]” minētās tiesību normas nozīmē gramatiskā interpretācija un it īpaši vietniekvārda vārda “citas” izvēle liecina par **Savienības likumdevēja gribu izmantot plašu tādu iestāžu jēdzienu, kuras, lai gan to kompetencē nav reģistrēt šādus pieteikumus, var tos tomēr pieņemt. Tādējādi šis apzīmējums var aptvert gan administratīvas, gan tiesu iestādes.** Šo konstatējumu apstiprina šīs tiesību normas kontekstuāla interpretācija. **Viens no Procedūru**

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (OV 2013, L 180, 60. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/33/ES (2013. gada 26. jūnijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai (OV 2013, L 180, 96. lpp.).

direktīvas mērķiem ir nodrošināt efektīvu piekļuvi, proti, pēc iespējas vienkāršu piekļuvi starptautiskās aizsardzības piešķiršanas procedūrai. Aizliegt tiesu iestādei pieņemt starptautiskās aizsardzības pieteikumus kavētu šā mērķa īstenošanu, it īpaši attiecībā uz ļoti ātrām procedūrām, kurās tiesas veikta pieteikuma iesniedzēja uzklauššana var būt pirmā iespēja izmantot tiesības iesniegt šādu pieteikumu. Tādējādi Tiesa secināja, ka izmeklēšanas tiesa, kurai jālemj par trešās valsts valstspiederīgā, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi, aizturēšanu, ietilpst to "citu iestāžu" jēdzienā, kuras var pieņemt starptautiskās aizsardzības pieteikumus.

Otrām kārtām Tiesa pievērsās jautājumam par šādas izmeklēšanas tiesas pienākumiem tās kā "citas iestādes" statusā. Tā konstatēja, ka no Procedūru direktīvas 6. panta 1. punkta otrās un trešās daļas izriet, pirmkārt, ka **šai tiesai ir pienākums starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējiem sniegt informāciju par konkrētu šāda pieteikuma iesniegšanas kārtību. Tādējādi šī tiesa rīkojas atbilstoši šīs direktīvas priekšrakstiem, kad tā uzņemas iniciatīvu informēt trešās valsts valstspiederīgo par viņa tiesībām pieteikties starptautiskajai aizsardzībai.** Otrkārt, ja trešās valsts valstspiederīgais ir paudis vēlmi iesniegt šādu pieteikumu izmeklēšanas tiesā, tai lietas materiāli ir jāpārsūta iestādei, kuras kompetencē ir reģistrēt šo pieteikumu, lai šis valstspiederīgais varētu izmantot Uzņemšanas direktīvas 17. pantā paredzētos materiālos uzņemšanas nosacījumus un veselības aprūpi.

Trešām kārtām Tiesa izvērtēja VL aizturēšanas atbilstību Procedūru direktīvai un Uzņemšanas direktīvai. Sākumā tā norādīja, ka no šīm direktīvām izriet, ka **ir jāizmanto plaša "starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja" koncepcija un līdz ar to trešās valsts valstspiederīgais šo statusu iegūst no brīža, kad viņš sagatavo starptautiskās aizsardzības pieteikumu.** Tiesa turklāt uzsvēra, ka **šāda pieteikuma "sagatavošanas" darbība neprasa nekādas administratīvas formalitātes. Tādējādi tas, ka šāds valstspiederīgais "citai iestādei", tādai kā izmeklēšanas tiesa, pauž savu vēlmi pieteikties starptautiskajai aizsardzībai, ir pietiekami, lai viņam piešķirtu starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja statusu.**

Līdz ar to Tiesa norādīja, ka, sākot no datuma, kad VL sagatavoja savu starptautiskās aizsardzības pieteikumu, viņa aizturēšanas nosacījumus reglamentēja Procedūru direktīvas 26. panta 1. punkts, kā arī Uzņemšanas direktīvas 8. panta 1. punkts. No šīm pēdējām minētajām tiesību normām, tās skatot kopā, izriet, ka dalībvalstis nevar aizturēt personu tikai tāpēc vien, ka tā ir starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja, un ka aizturēšanas pamatiem un nosacījumiem, kā arī garantijām aizturētiem pieteikuma iesniedzējiem ir jāatbilst Uzņemšanas direktīvai. Tā kā šīs pēdējās direktīvas 8. panta 3. punkta pirmajā daļā ir izsmeļoši uzskaitīti dažādie pamati, ar kuriem var tikt attaisnota starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja aizturēšana, un neiespējamība atrast vietu starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējam humānās uzņemšanas centrā neatbilst nevienam no sešiem šajā tiesību normā minētajiem aizturēšanas pamatiem, **VL aizturēšana šajā gadījumā neatbilda Uzņemšanas direktīvas priekšrakstiem.**

ATGĀDINĀJUMS. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127